

John Naisbitt

MIND SET!

Programează-ți mintea
pentru a înțelege viitorul

Traducere de Andreea Năstase

„NU PICIOARELE NE POARTĂ ÎNAINTE, CI MINTEA.“
Vechi proverb chinezesc

CUPRINS

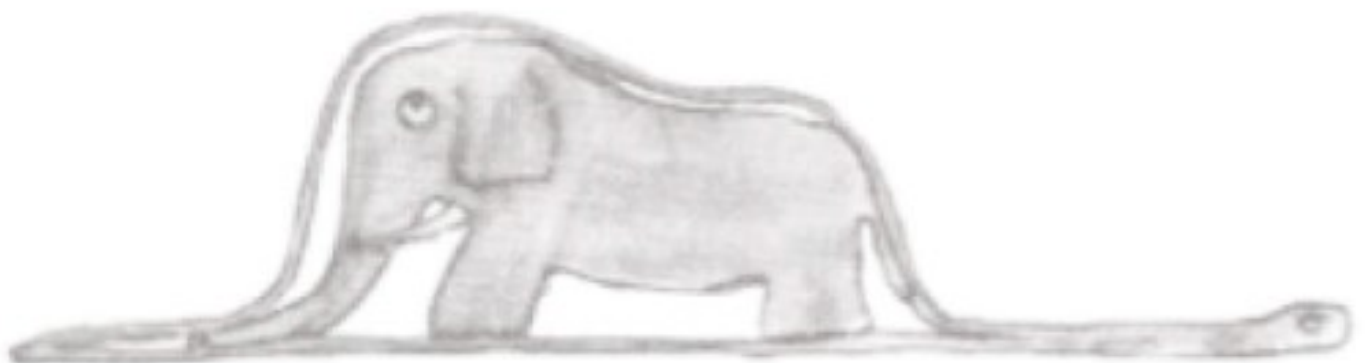
Prolog	7
Introducere	9
Partea I: Mentalități	17
1. Majoritatea lucrurilor rămân la fel	19
2. Viitorul este înglobat în prezent	26
3. Concentrați-vă asupra scorului	35
4. Înțelegeți câtă forță căpătați atunci când nu trebuie să aveți dreptate	46
5. Priviți viitorul ca pe un puzzle	52
6. Nu o lua atât de mult în fața paradei, încât să nu se mai știe că faci parte din ea	57
7. Rezistența la schimbare cedează în fața beneficiilor	65
8. Situațiile la care ne așteptăm se petrec întotdeauna mai lent decât credeam	70
9. Nu obțineți rezultate rezolvând probleme, ci exploatănd oportunități	82
10. Nu adăugați dacă nu scădeți	97
11. Aveți în vedere ecologia tehnologiei	102
Partea a II-a: Imagini ale viitorului	111
1. Cultura: Cultura vizuală cucerește lumea	113
2. Economia: De la statele-națiune la Domeniile Economice ..	157
3. China: Periferia este Centrul	179
4. Europa: Transformarea în parc tematic	206
5. Era noastră revoluționară: Rezervorul de inovații	224
Note	240

Elefantul din boa constrictor

Într-o seară liniștită de iarnă, mă așezasem lângă șemineu împreună cu nepotul meu, Eli, ca să-i citesc din scrierea clasică a lui Antoine de Saint-Exupéry, *Micul prinț*.

De-abia începuserăm, aflându-ne chiar la prima pagină, în care puștiul de șase ani, sub impresia unei cărți despre junglă, face un desen. Pentru el, imaginea era clară: reprezenta un boa constrictor digerând un elefant. Cât de surprins a fost să constate că adulții nu vedeau ceea ce desenase – tot ce vedeau ei era o pălărie! A trebuit să facă un al doilea desen, astfel încât ei să poată înțelege. De-abia când l-a întâlnit pe Micul Prinț, băiatul a găsit pe cineva care să privească la primul desen cu aceiași ochi, văzând că era vorba despre un elefant înlăuntrul unui boa constrictor.

Îmi găsisem metafora. Desenele lui Saint-Exupéry exprimă modul în care mintea noastră poate limita ceea ce vedem. O dată ce înlăturăm constrângerile, vom vedea ceea ce este: un elefant digerat de un boa.

INTRODUCERE

Am crescut la o fermă de sfeclă de zahăr, din sudul statului Utah, într-o comunitate mormonă, numită Glenwood, unde majoritatea celor două sute de bărbați, femei și copii îmi erau unchi, mătuși sau veri. Așa cum munții Utah închideau valea noastră, regulile mormone ne jalonau viețile. Totul era rânduit de la început, iar eu urma să devin misionar. Timp de doi ani m-am dus oriunde m-a trimis biserica: nu refuzi atunci când Dumnezeu te cheamă.

Eram mic când am nutrit primele îndoieli. Am avut o infecție la ureche, care, cronicizându-se, îmi provoca dureri îngrozitoare, asta până când unchiul Arnold a intervenit și a încălcat o regulă de-a mormonilor. Deși fumatul era strict interzis, el era fumător. S-a apucat să-mi sufle în ureche fum de țigară și, tratându-mă astfel timp de peste un an, a reușit ceea ce nu izbutise nici un alt leac. Mi-a alinat durerea cu o metodă cu totul străină de mentalitatea mea. Una dintre amintirile mele de la acea vârstă fragedă se referă la momentele când trei sau patru dintre unchii mei fermieri au venit să mă binecuvânteze și să mă vindece atingându-mă cu mâinile, însă niciodată n-au avut efectul liniștitor pe care l-am simțit de la unchiul Arnold.

Am început să-mi pun întrebări despre lumea înconjurătoare; simțeam o dorință tot mai mare de a explora. Îmi dădeam seama că pe lume existau lucruri despre care mintea mea imatură nu știa nimic și voiam să le descopăr. Puneam la îndoială niște lucruri care în lumea mea erau incontestabile.

Curiozitatea a fost primul pas și în curând am căpătat convingerea că trebuie să plec din Utah. La șaptesprezece ani am găsit și ocazia potrivită. M-am înrolat la pușcașii marini și „am văzut lu-

mea“, cum se spune, chiar dincolo de ceea ce aveau ei în minte. Poarta spre această nouă lume s-a deschis cu adevărat atunci când am început să citesc cărți. Ochii mei inocenți descopereau o lume inedită, o lume în care totul părea cu putință.

De când am plecat din Utah, lumea a fost ca acele cărți pe care le deschideam: întorc paginile una după alta și fiecare mă învață ceva nou.

Acum, după mulți ani, dacă mă gândesc la aceste lucruri, curiozitatea m-a purtat prin multe împrejurări și aventuri, vremea petrecută la pușcașii marini, „perioada radicală“, cât am fost președintele studenților de la Universitatea din Utah și m-am luptat pentru libera exprimare și drepturi civile, studiile la Harvard și Cornell, activitatea de redactor la Fundația Great Books, condusă de Robert Hutchins și Mortimer Adler, precum și „ciclurile de trei ani“, parcurse în lumea corporatistă; de aici am plecat când am simțit o plafonare a curbei învățării.

Intrarea în politică mi-a îngăduit să mă instruiesc în „arta posibilului“, de la candidatura pentru un loc în Congres, la vârsta de 25 de ani, până la postul de adjunct al Comisarului pentru Educație, în care am fost numit de președintele Kennedy. După asasinarea lui, în noiembrie 1963, am rămas la Washington, devenind asistentul lui John Gardner, pe când era ministru al Sănătății, Educației și Asistenței Sociale, și apoi am lucrat pentru Casa Albă, realizând proiecte speciale pentru președintele Lyndon Johnson.

Anii '60 au fost, probabil, cel mai tumultuos deceniu din istoria Statelor Unite, de la Războiul Civil încoace. Orașele și drapelele noastre erau în flăcări, iar America Corporatistă era înspăimântată. Mișcările pentru drepturi civile și împotriva războiului scoteau în stradă milioane de oameni, iar studenții ocupau sute de campusuri universitare.

În iulie 1964, președintele Johnson a semnat „Legea drepturilor civile“, menită să „elimine ultimele vestigii ale nedreptății din America.“ Imediat a urmat un mare pachet legislativ. În 1965 mi s-a cerut să stabilesc ce impact va avea asupra țării toată această legislație a unei „Mari Societăți“. O obligație fascinantă, dar era imposibil să aflu și ce se întâmpla pe atunci, darmită ce efecte va avea pachetul de acte normative asupra viitorului Americii. Dincolo de aceste considerente, n-am mai putut suporta obsesia lui